

MAGDALENA KOSNO

Instytut Psychologii, Uniwersytet Jagielloński, Kraków
Institute of Psychology, Jagiellonian University, Cracow
e-mail: kosno.magdalena@gmail.com

Sprawozdanie z Regionalnej Konferencji Międzynarodowego Stowarzyszenia Poznawczej Edukacji i Psychologii (International Association for Cognitive Education and Psychology, IACEP) *Wyzwania w ocenie i edukacji uczniów ze specjalnymi potrzebami,* Kraków, 15–16 września 2016 r.

W dniach 15–16 września 2016 roku w Krakowie odbyła się regionalna konferencja (IACEP European-Middle East Regional Conference 2016) organizowana przez Międzynarodowe Stowarzyszenie Poznawczej Edukacji i Psychologii (International Association for Cognitive Education and Psychology, IACEP). Współorganizatorami konferencji były: Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie, Wyższa Szkoła Pedagogiczna im. Janusza Korczaka w Warszawie oraz University of Presov ze Słowacji. Temat konferencji to *Wyzwania w ocenie i edukacji uczniów ze specjalnymi potrzebami*. W konferencji wzięli udział przedstawiciele różnych dyscyplin nauki oraz praktycy: psychologowie, pedagodzy, nauczyciele, terapeuci. W obradach uczestniczyło około 70 osób z różnych krajów, między innymi Czech, Holandii, Iranu, Izraela, Japonii, Niemiec, Polski, Słowacji. W ramach konferencji zorganizowano następujące zdarzenia naukowe: dwa wykłady plenarne, warsztat, dwa sympozja oraz sześć sesji referatowych.

Konferencję otworzyła prof. Iveta Kovalčíková, wiceprezes IACEP dla krajów Europy, która powitała przybyłych uczestników. Wykład plenarny wygłosił prof. Gerhard Büttner (Goethe University Frankfurt, Niemcy). Tematem wykładu było funkcjonowanie pamięci roboczej u dzieci z zaburzeniami uczenia się. Prof. Büttner zaprezentował wyniki projektu

Raven – longitudinalnych badań z udziałem różnych ośrodków naukowych, dotyczących funkcjonowania pamięci roboczej u uczniów szkół podstawowych z zaburzeniami uczenia się, takimi jak dysleksja i dyskalkulia. Celem projektu było zbadanie relacji pamięci roboczej i obserwowanych u uczniów trudności z nauką czytania, ortografii oraz matematyki, ocena rozwoju różnych podsystemów pamięci roboczej u dzieci z trudnościami w uczeniu się i bez trudności oraz ocena przydatności oceny poziomu rozwoju pamięci roboczej dla przewidywania dalszego rozwoju dzieci z trudnościami w uczeniu się. W projekcie wykazano, że różne systemy pamięci roboczej w odmienny sposób wiążą się z trudnościami w uczeniu się czytania, ortografii czy matematyki. Wykazano również podobne, lecz nieidentyczne trajektorie rozwoju podsystemów pamięci roboczej u dzieci bez zaburzeń i z zaburzeniami uczenia się. Projekt *Raven* przyniósł także potwierdzenie użyteczności oceny poziomu rozwoju pamięci roboczej dla diagnozy oraz terapii zaburzeń uczenia się u dzieci. Wykład prof. Büttnera wiązał się z często podejmowanym podczas konferencji problemem znaczenia rozwoju funkcji zarządzających dla osiągnięć edukacyjnych dzieci i młodzieży.

Problematyce tej poświęcone było także Sympozjum 1, prowadzone przez prof. Martę Filickową (University of Presov, Słowacja),

które dotyczyło związków rozwoju funkcji zarządzających i uczenia się języka, a także liczne referaty, które w ramach sesji wygłosili między innymi: Iveta Kovalčiková (University of Prešov, Słowacja) – *Short-term Intensive Physical Activity and Executive Functioning of Child with ADHD*; Juraj Kresila (University of Prešov, Słowacja) – *Mathematical and Linguistic Concepts in the Stimulation of Executive Functions*; Femke E. Stad, Wilma C. M. Resing (Leiden University, Holandia) – *The Influence of Cognitive Flexibility on Serial Reasoning Progression during Dynamic*.

Ważnym tematem poruszonym na konferencji była edukacja dzieci pochodzących z mniejszości etnicznych lub dzieci imigrantów. Do tego tematu wprowadzał wykład wygłoszony przez prof. Alexa Kozulina (VU Achva College & Feuerstein Institute, Izrael), zatytułowany *Poznawcze aspekty przejścia od tradycyjnego do nowoczesnego społeczeństwa technologicznego*. W szkołach Europy, Ameryki oraz na Bliskim Wschodzie coraz częściej spotykamy się z klasami szkolnymi, w których znajdują się uczniowie pochodzący z różnych kultur, także imigranci oraz uczniowie z mniejszości narodowych. Fakt ten stanowi poważne wyzwanie dla nauczycieli, aby każdemu uczniowi dostar-

czyć odpowiednich narzędzi do uczenia się, nabywania wiedzy i umiejętności. Temat ten jest ważny również dla badaczy, którzy mogą obserwować znaczenie czynników kulturowych w rozwoju poznawczych umiejętności uczniów i ich znaczenie dla edukacji. Odwołując się do paradygmatu społeczno-kulturowego, prof. Kozulin opisywał znaczenie czynników kulturowych dla rozwoju wyższych funkcji poznawczych, co wiąże się z różnicami w dostępności do różnych rodzajów narzędzi kulturowych i sposobów ich internalizacji do wewnętrznych narzędzi psychologicznych. W ramach tej perspektywy przejście z jednej kultury do drugiej jest operacjonalizowane jako nabycie nowego zestawu symbolicznych narzędzi i technik ich internalizacji. Profesor Kozulin odwoływał się do prac teoretycznych Wygotskiego i Łurii z Azji Środkowej, Cole'a i Scribnera z Afryki Zachodniej oraz Feuersteina, prowadzącego badania w Afryce Północnej i Izraelu. Ilustracją paradygmatu społeczno-kulturowego były współczesne badania nad uczniami imigrantów z Etiopii w Izraelu. Na podstawie opisanych badań prof. Kozulin zaprezentował przykłady poznawczych programów interwencyjnych przeznaczonych dla imigrantów w późnym dzieciństwie i adolescencji.